

آب مجازی در فرآورده های کشاورزی:

وقتی در مورد آب مجازی محصولات مختلف صحبت می شود، بایستی توجه شود که آن محصول در چه مرحله ای از فرآوری و عرضه قرار داشته و چه مرحله ای از آماده سازی برای بازار کار را گذرانده است. در میان محصولات کشاورزی، تولید برنج آب بیشتری را به خود اختصاص می دهد، به این دلیل که وسعت اراضی زیر کشت برنج در مقایسه با سایر محصولات بیشتر است. برای تولید برنج در جهان سالانه حدود ۱۳۵۹ میلیارد مترمکعب آب مصرف می گردد. این مقدار حدودا معادل ۲۱ درصد کل حجم آب مصرفی در کشاورزی است.

آب مجازی در کالاهای صنعتی:

به طور کلی عمده آب مصرفی جهان برای تولید فرآورده های غذایی به کار می رود اما در کشورهای صنعتی، بخش عمده از منابع آب به صنعت اختصاص می یابد. با توجه به توسعه صنایع در دنیا و افزایش روزافزون مصرف آب در فرآیند تولید، به حداقل رساندن مصرف آب و افزایش بهره وری در این بخش بسیار حائز اهمیت است. به عنوان مثال میزان آب مجازی برای ساخت یک آپارتمان مسکونی، معادل ۱۵ سال مصرف آب ساکنان آن ساختمان می باشد. همچنین می توان گفت یک کیلوگرم بتن ۲ لیتر، یک کیلوگرم الوار ۲۰ لیتر، یک کیلوگرم فولاد ۴۰ لیتر، یک کیلوگرم آلومینیوم ۸۸ لیتر و یک کیلوگرم پلاستیک نزدیک به ۱۸۵ لیتر آب مجازی دربر دارد.

آب مجازی در غذا و کالاهای مصرفی روزانه:

اغلب انسان ها تصور روشنی از مقدار آب مجازی که از طریق استفاده روزمره کالاها و مواد غذایی مصرف می شود، ندارند و همواره فرض بر این بوده که مقدار مصرف آب صرفا شامل شرب، استحمام و نظافت است اما میزان آب مجازی در مواد غذایی و لوازمی که به صورت روزانه استفاده می شود نیز وجود دارد. در جدول زیر مقدار آب مجازی برخی کالاها را بررسی می کنیم.

کالا یا مواد غذایی	آب مجازی (لیتر)	کالا یا مواد غذایی	آب مجازی (لیتر)
یک لیوان شیر	200	یک کیلوگرم گندم	1300
یک فنجان چای	18	یک کیلوگرم جو	1400
یک برش نان	40	یک قالب پنیر	2500
یک عدد تخم مرغ	135	یک کیلوگرم گوشت گاو	15000
یک عدد سیب زمینی	25	یک کیلوگرم گوشت مرغ	4000
یک برگ کاغذ A4	10	گوش پاک کن	3.6
یک فنجان قهوه	140	یک کیلوگرم پلاستیک	190
یک عدد گوجه فرنگی	13	یک خودروی مسافرتی	400000
یک عدد سیب	70	یک عدد شمبرگر	2400
یک لیوان آب پرتقال	170	یک جفت کفش چرمی	8000
یک لیوان آب سیب	190	یک ریز تراشه کامپیوتر	32
یک عدد پرتقال	50	پیراهن تخی متوسط	4100

حجم زیادی از آب های کشور برای رشد و نمو گیاهان، تولید گوشت، لبنیات، تخم مرغ و سایر فرآورده های حیوانی صرف می گردد. فرآورده های گوشتی، آب مجازی بیشتری نسبت به تولیدات گیاهی در بردارند. به عنوان نمونه آب مجازی یک کیلوگرم گوشت گاو حدوداً ۶۰ برابر آب مجازی یک کیلوگرم سیب زمینی و یا ۸۰ برابر آب مجازی یک کیلوگرم گوجه فرنگی است. به این ترتیب میزان آب مجازی که هر فرد از طریق مصرف مواد غذایی به صورت روزانه دریافت می کند، بستگی زیادی به رژیم و عادت غذایی وی دارد.